

Vzdělávací lekce

Koloniální obchod

Koloniální obchod

Anotace

Vítejte v obchodě s koloniálním zbožím, které pro vás dovážíme z celého světa! U nás se dozvíte, kde se pěstují plodiny na váš ranní šálek kávy i na „čaj o páté“, kdo sklídl kakao na vaši oblíbenou čokoládu či jak vypadá banánovník, který pro vás očesávají naši obchodní přátelé z exotických krajín. Přes moře k nám putovala také zásilka s nejkvalitnějším bavlněným plátýnkem.

Krátký interaktivní program přináší základní vhled do globalizovaného obchodu a jeho propojení s naší spotřebou.

Cíle

- Účastníci a účastnice se seznámí s procesem pěstování a zpracování produktů z globálního Jihu (káva, čaj, kakao, bavlna, banány).
- Účastníci a účastnice porozumějí propojenosti světa a pojmenují výhody a nevýhody, které s sebou tato propojenost přináší.

Vzdělávací oblasti

(RVP / oblasti stezky)

Vzdělávací oblast (Rámcové vzdělávací programy pro školní vzdělávání):
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Oblast stezky (výchovní program pro skautské oddíly): Svět okolo nás

Klíčová otázka

Jak jsme prostřednictvím své spotřeby propojeni se světem?

Časová dotace

45 minut+ (příp. lze uvést i jako průběžně navštěvované stanoviště)

Věk

11+

Počet účastníků/ic

6–24 (v případě průběžně navštěvovaného stanoviště i více)

Pomůcky

- **z krabice:** cedule „Koloniál“, 3× sada obrázků (po dvou / u banánů po třech) – ke stažení zde: bit.ly/Priloha_ObrázkyPlodin, bavlna, kakaové boby, kávová zrna, sypaný čaj, 3× maketa čokolády, 3× čaj, 3× maketa banánu, 3× káva, 3× velká mapa, figurky, tabulka největších producentů pro organizátory/ky (příloha 1)
- **mimo krabici:** stoly na vytvoření stánku, 3× triko/taška z bavlny s označením místa výroby
- **volitelně:** dobové oblečení à la Bylo nás pět, různé prodejní a dekorační zboží na vytvoření atmosféry, omalovánky o cestě kávy/kakaa (NaZemi), letáky/samolepky (NaZemi), na ochutnávku FT čokoláda / kakaové boby

Zdroje

www.worldatlas.com • www.mapsofworld.com

Vydalo NaZemi v roce 2017.

Nevládní nezisková organizace NaZemi prosazuje globální vzdělávání, usiluje o odpovědnost firem za vlastní dodavatelské řetězce a propaguje fair trade jako účinnou podporu pěstitelů a pěstitelky ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky.

Non-governmental non-profit organisation NaZemi advances global education, strives for corporate supply chain accountability and promotes fair trade as effective support of farmers from Africa, Asia and Latin America.

Tento projekt byl podpořen z veřejné sbírky dobročinných obchodů Nadace Veronika.

This project was supported by a public collection of the beneficent shops of Veronica Foundation.

Koloniální obchod

Úvod: Pozvánka do koloniálního obchodu (5 minut)

Uvedte program: *Vítejte v obchodě s koloniálním zbožím, které pro vás dovážíme z celého světa! U nás se dozvíte, kde se pěstují plodiny na váš ranní šálek kávy i na „čaj o páté“, kdo sklídl kakao na vaši oblíbenou čokoládu či jak vypadá banánovník, který pro vás očesávají naši obchodní přátelé z exotických krajin. Přes moře k nám putovala také zásilka s nejkvalitnějším bavlněným plátýnkem.*

Skládání zboží (10 minut)

Účastníky a účastnice rozdělte na 3–5 skupin, každá z nich dostane sadu obrázků a předmětů. Sada vždy obsahuje finální produkt, nezpracovaný/nezabalený produkt (v příp. banánů obrázek) a dva obrázky – rostliny a zpracování.

Úkolem skupiny je přiřadit ke každému finálnímu produktu další tři části (existuje pouze jedno správné řešení).

Společně zkontrolujte správné řešení (pokud máte více času, můžete nechat nejprve jednotlivé skupiny, aby si své výsledky porovnali navzájem).

Mapa (10 minut)

V rámci stejných skupin dostanou účastníci a účastnice další úkol: *Na mapě rozestavte tři figurky stejné barvy ke každému produktu, a to vždy jednu do ČR a dvě do dvou dalších míst za každý produkt (barevně odlišené): (1) do země, odkud daná plodina pochází; zkuste se přitom trefit do některé z 10 největších producentských zemí; (2) do země, kde byl daný produkt vyroben/zabalen.*

U (2) by se měli trefit přesně (stačí tuto informaci přečíst na obalu), u (1) je jejich úkolem zvolit jednu z 10 největších producentských zemí. Opět úkol společně zkontrolujte. Poukažte pak na to, jak je svět prostřednictvím věcí, které spotřebováváme, propojený.

Reflexe: Propojenost (10 minut)

V závěrečné části odpovídají skupiny (nebo všichni dohromady) na dvě otázky:

- *Jaké pozitivní věci nám tato propojenost přináší?*
- *Jaká mohou být její negativa?*

Snažte se skupinu podpořit v hledání ekologických, environmentálních či sociálních důsledků, případně potravinové bezpečnosti (např. velká ekologická stopa dopravy, levná pracovní síla, otroctví, chemická úprava potravin pro udržení jejich čerstvosti na cestě, dětská práce, GMO apod.).

Společně sdílejte všechny nápady.

PŘÍLOHY

Příloha 1: Tabulka největších producentů

Příloha 1: Tabulka největších producentů

Deset největších producentů kávy

	Země	Produkce v tunách
1	Brazílie	2 859 502
2	Vietnam	1 818 811
3	Kolumbie	892 871
4	Indonésie	814 629
5	Etiopie	423 287
6	Indie	385 786
7	Honduras	380 296
8	Uganda	314 489
9	Mexiko	257 940
10	Guatemala	224 871

Zdroj: <http://www.worldatlas.com/articles/top-coffee-producing-countries.html> (poslední aktualizace duben 2017)

Deset největších producentů kakaa

	Země	Produkce v tunách
1	Pobřeží slonoviny	1 448 992
2	Ghana	835 466
3	Indonésie	777 500
4	Nigérie	367 000
5	Kamerun	275 000
6	Brazílie	256 186
7	Ekvádor	128 446
8	Mexiko	82 000
9	Peru	71 175
10	Dominičánská republika	68 021

Zdroj: <http://www.worldatlas.com/articles/top-10-cocoa-producing-countries.html> (poslední aktualizace duben 2017)

Deset největších producentů čaje

	Země	Produkce v tunách
1	Čína	1 000 130
2	Indie	900 094
3	Keňa	303 308
4	Srí Lanka	295 830
5	Turecko	174 932
6	Indonésie	157 388
7	Vietnam	116 780
8	Japonsko	88 900
9	Írán	83 990
10	Argentina	69 924

Zdroj: <http://www.worldatlas.com/articles/the-worlds-top-10-tea-producing-nations.html> (poslední aktualizace duben 2017)

Deset největších producentů bavlny

	Země	Produkce v tunách
1	Čína	6 532 000
2	Indie	6 423 000
3	Spojené státy americké	3 553 000
4	Pákistán	2 308 000
5	Brazílie	1 524 000
6	Uzbekistán	849 000
7	Turecko	697 000
8	Austrálie	501 000
9	Turkmenistán	332 000
10	Mexiko	297 000

Zdroj: <http://www.worldatlas.com/articles/top-cotton-producing-countries-in-the-world.html> (poslední aktualizace duben 2017)

Deset největších producentů banánů

	Země	Produkce v tunách
1	Indie	24 869 490
2	Čína	10 550 000
3	Filipíny	9 225 998
4	Ekvádor	7 012 244
5	Brazílie	6 902 184
6	Indonésie	6 189 052
7	Angola	2 991 454
8	Guatemala	2 700 000
9	Tanzanie	2 524 740
10	Mexiko	2 203 861

Zdroj: <https://www.mapsofworld.com/world-top-ten/banana-producing-countries.html> (poslední aktualizace únor 2016)